

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๐๐๔/ ๕๕๓๑

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๐ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติดำเนินงานโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายละเอียดข้อมูลที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอพร้อมขออนุมัติคณะรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๒๗ และ ๒๘
๓. โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง ขออนุมัติดำเนินงานโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

เนื่องจากการผลิตและการตลาดข้าวของไทยในปัจจุบันมีปัญหาสำคัญ ในเรื่องปริมาณผลผลิตข้าวเกินความต้องการ ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตและราคาตกต่ำ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการโครงการและมาตรการต่างๆ ภายใต้การปรับแผนการผลิตที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชอื่นทดแทนในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยส่งเสริมการปลูกปอเทืองเพื่อเพิ่มคุณภาพดิน การส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง เพื่อเป็นการลดรอบการปลูกข้าว สร้างรายได้จากการปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกข้าว และสร้างโอกาสให้เกษตรกรได้เรียนรู้การปลูกพืชอื่นในนาเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่นในระยะยาว ประกอบกับผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ผลิตภายในประเทศมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และการปรับแผนการผลิตในภาพรวมของการปลูกข้าว เพื่อลดปัญหาการค้าข้าวที่ตกต่ำ ผลผลิตล้นตลาด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา โดยมีหลักการที่สำคัญคือ ลดปริมาณผลผลิตข้าวเกินความต้องการ เพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด เชื่อมโยงแหล่งรับซื้อผลผลิต สร้างสมดุลอุปสงค์และอุปทาน สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เล็งเห็นถึงการปรับแผนการผลิตให้เกิดผลสำเร็จในการบริหารจัดการสินค้าเกษตร สร้างความสมดุลของปริมาณการผลิตการตลาดข้าวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งลดความเสี่ยงเรื่องราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ และส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน และสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร อันจะส่งผลต่อเนื่องให้ภาคการเกษตรมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ ได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักการเกณฑ์และวิธีการในการขอใช้งบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อแก้ไขหรือเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายในบางกรณี พ.ศ. ๒๕๕๙ และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยได้ส่งเรื่องขอความเห็นจากกระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแล้ว แต่เนื่องจากมีความจำเป็นเร่งด่วน จึงได้เสนอเรื่องดังกล่าวให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการไปพร้อมกันด้วย พร้อมทั้งได้จัดทำแผนการบริหารจัดการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ผลิตในประเทศให้เพียงพอับความต้องการของตลาดลดปริมาณการปลูกข้าว และลดความเสี่ยงเรื่องราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพืชชนิดอื่น และต้องประชาสัมพันธ์เตรียมการให้เกษตรกรได้รับรู้อย่างทั่วถึง เพื่อเข้าร่วมโครงการได้ทันต่อการเพาะปลูกฤดูกาลนาปรัง ปี ๒๕๖๑/๖๒

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ข้อเท็จจริง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา เนื่องจากปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ผลิตได้ภายในประเทศยังไม่เพียงพอ กับความต้องการของตลาด และหากไม่มีการปรับแผนการผลิตในภาพรวมของการปลูกข้าว จะนำไปสู่ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรในด้านราคาข้าวที่อาจจะตกต่ำ ผลผลิตล้นตลาด ส่งผลให้เพิ่มภาระหนี้สินของเกษตรกรมากยิ่งขึ้น

๔.๒ สารสำคัญ

๔.๒.๑ วัตถุประสงค์ เพื่อปรับสมดุลของปริมาณการผลิตการตลาดข้าวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อีกทั้งเกษตรกรมีรายได้และอาชีพที่มั่นคง ยั่งยืน จากกิจกรรมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูนาปรัง และเพื่อให้อุตสาหกรรมต่อเนื่องของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีเสถียรภาพในการผลิตสินค้า ลดการพึ่งพาจากภายนอกประเทศ

๔.๒.๒ เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ เป้าหมายพื้นที่ดำเนินการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา จำนวน ๒ ล้านไร่ ใน ๓๓ จังหวัด (พื้นที่ปลูกข้าวในเขตชลประทาน และนอกเขตชลประทาน ที่มีความเหมาะสม ตาม Zoning by Agri - Map ของกรมพัฒนาที่ดิน) ประกอบด้วย

(๑) ภาคเหนือ จำนวน ๑๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย ลำพูน ลำปาง น่าน แพร่ ตาก นครสวรรค์ พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และจังหวัดอุทัยธานี

(๒) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๑๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา นครพนม สกลนคร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อุตรธานี และจังหวัดอุบลราชธานี

(๓) ภาคกลาง จำนวน ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท และจังหวัดสระบุรี

(๔) ภาคตะวันออก จำนวน ๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี

๔.๒.๓ คุณสมบัติของเกษตรกร ประกอบด้วย

- (๑) สัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะแล้ว
- (๒) เป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเป็นหัวหน้าครัวเรือนในทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร
- (๓) มีความประสงค์ปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวมาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในนาช่วงฤดูแล้ง
- (๔) พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการต้องอยู่ในเขตชลประทาน หรือพื้นที่นอกเขตชลประทานที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการน้ำและอยู่ในพื้นที่ที่โครงการกำหนด
- (๕) เกษตรกรต้องมีบัญชีเงินฝากกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ยกเว้นเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร และมีความประสงค์ขอรับสินเชื่อจากสถาบันเกษตรกร

๔.๒.๔ วิธีการดำเนินงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานปฏิรูปการบริหารจัดการภาคเกษตร เพื่อดำเนินการภายใต้หลักการตลาดนำการผลิต ประกอบด้วย คณะทำงาน ๔ คณะ ประกอบด้วย (๑) คณะทำงานคัดเลือกผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญหรือมีผลต่อระบบเศรษฐกิจ (๒) คณะทำงานด้านการประสานงานการตลาดสำหรับเกษตรกร (๓) คณะทำงานด้านส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร และ (๔) คณะทำงานด้านการกำหนดมาตรการแรงจูงใจในการผลิตตามแผนการผลิตทางการเกษตร พร้อมทั้งมีการบูรณาการปรับสมดุลเพื่อให้ได้ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เพียงพอกับความต้องการของตลาด และดำเนินการเชื่อมโยงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และผลผลิตการเกษตรอื่นๆ ให้มีความชัดเจนร่วมกับกระทรวงพาณิชย์และภาคเอกชนตามแนวทางประชารัฐ

๔.๒.๕ มาตรการจูงใจให้กับเกษตรกรในการลดรอบการปลูกข้าว ลดปัญหาผลผลิตล้นตลาด ราคาผลผลิตตกต่ำ อันเป็นการสร้างสมดุลอุปสงค์และอุปทาน สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

(๑) การจัดหาปัจจัยการผลิตและการเตรียมดิน

๑) เกษตรกรขอรับสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ผ่านบัตรเกษตรกรสุขใจหรือใบจัดหาปัจจัยการผลิตกับร้านจำหน่ายการผลิตที่ขึ้นทะเบียนตามโครงการ โดย ธ.ก.ส. คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๔.๐๐ ต่อปี โดยเรียกเก็บจากเกษตรกรร้อยละ ๐.๐๑ ต่อปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. แทนเกษตรกร ร้อยละ ๓.๙๙ ต่อปี ระยะเวลา ๖ เดือน วงเงินไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท ไม่เกิน ๑๕ ไร่ต่อราย กำหนดระยะเวลาชำระคืนไม่เกิน ๖ เดือนนับแต่วันกู้ กรณีมีเหตุจำเป็นไม่เกิน ๑๒ เดือน นับแต่วันกู้

๒) ธ.ก.ส. ให้สินเชื่อผ่านสถาบันเกษตรกร คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๔.๐๐ ต่อปี โดยเรียกเก็บจากสถาบันเกษตรกรร้อยละ ๐.๐๑ ต่อปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. แทนสถาบันเกษตรกร ร้อยละ ๓.๙๙ ต่อปี ระยะเวลา ๖ เดือน วงเงินไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท ไม่เกิน ๑๕ ไร่ต่อราย กำหนดระยะเวลาชำระคืนไม่เกิน ๖ เดือนนับแต่วันกู้ กรณีสถาบันเกษตรกรไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดชำระ ให้ ธ.ก.ส. สามารถคิดดอกเบี้ยเพิ่มกับสถาบันเกษตรกรเป็นไปตามประกาศของธนาคาร ทั้งนี้ การพิจารณาสินเชื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ธ.ก.ส. กำหนด

(๒) การรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ประสานเอกชนเพื่อกำหนดราคาซื้อ
ตามนโยบายของรัฐ (รับซื้อทุกเมล็ด) ไม่ต่ำกว่ากิโลกรัมละ ๘ บาท (ตามมาตรฐานคุณภาพข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ของสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เบอร์ ๒ ความชื้นไม่เกิน ๑๔.๕ %)

(๓) การประกันภัยความเสี่ยงให้กับเกษตรกรเมื่อประสบภัยพิบัติ โดยรัฐ
สนับสนุนเบี้ยประกันภัย ๖๕ บาทต่อไร่ เมื่อได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติจะได้รับชดเชยไร่ละ ๑,๕๐๐ บาท

(๔) การสนับสนุนการบริหารจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ธ.ก.ส. ให้สินเชื่อผ่านทาง
สถาบันเกษตรกร คิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๔ ต่อปี โดยเรียกเก็บจากสถาบันเกษตรกรในอัตราร้อยละ ๑ และรัฐบาล
ชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. แทนสถาบันเกษตรกร อัตราร้อยละ ๓ ระยะเวลา ๖ เดือน เพื่อเสริมสภาพคล่อง
แก่สถาบันเกษตรกรในการรวบรวมและรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๔.๒.๖ ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

(๑) เตรียมการ ตั้งแต่เดือนกันยายน - พฤศจิกายน ๒๕๖๑

(๒) ดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๕. ผลกระทบ

การดำเนินโครงการดังกล่าว ส่งผลให้ลดพื้นที่การปลูกข้าว ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
เพียงพอต่อความต้องการของตลาด สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรจากการปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกข้าว
และสร้างโอกาสให้เกษตรกรได้เรียนรู้การปลูกพืชอื่นในนาเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่นในระยะยาว ประกอบกับ
การใช้งบประมาณครั้งนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าปีก่อนๆ ที่ดำเนินการมาในโครงการประเภทเดียวกัน และโครงการนี้
เป็นรากฐานในการขยายผลการจัดทำแผนการผลิตทางการเกษตรของสินค้าเกษตรชนิดต่าง ๆ ต่อไป

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย
เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๔๖๑,๘๔๐,๐๐๐ บาท โดยใช้งบประมาณประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป
เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา ประกอบด้วย

๖.๑ งบดำเนินงาน จำนวน ๔๔๖,๘๔๐,๐๐๐ บาท

๖.๑.๑ ค่าบริหารจัดการโครงการ การประชาสัมพันธ์ จัดเวทีชุมชน รับสมัคร
เกษตรกร อบรมเกษตรกร ติดตาม ประเมินผล และสรุปบทเรียน จำนวน ๑๒๙,๐๔๐,๐๐๐ บาท

๖.๑.๒ ค่าชดเชยดอกเบี้ยสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อัตรา
ดอกเบี้ยร้อยละ ๓.๙๙ ต่อปี ระยะเวลา ๖ เดือน จำนวน ๗๙,๘๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๑.๓ ค่าชดเชยดอกเบี้ยเพื่อเสริมสภาพคล่องแก่สถาบันเกษตรกรในการรวบรวม
และรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกร อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๓ ต่อปี ระยะเวลา ๖ เดือน จำนวน
๑๐๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๑.๔ ค่าเบี้ยประกันภัยไร่ละ ๖๕ บาท จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ จำนวน
๑๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบลงทุน จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงระบบ
และจัดทำแอปพลิเคชัน

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๗.๑ อนุมัติให้ดำเนินงานโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา

๗.๒ อนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น วงเงิน ๔๖๑,๘๔๐,๐๐๐ บาท เพื่อดำเนินโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา ดังนี้

๑. งบดำเนินงาน จำนวน ๔๔๖,๘๔๐,๐๐๐ บาท

๑.๑ จำนวน ๑๒๙,๐๔๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ จัดเวทีชุมชนรับสมัครเกษตรกร จัดเวทีวางแผนการผลิตการตลาด อบรมเกษตรกร ติดตามประเมินผล และสรุปบทเรียน ให้กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๒ จำนวน ๑๘๗,๘๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเป็นค่าใช้จ่ายในการชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. และสถาบันเกษตรกร ทั้งนี้ ให้ ธ.ก.ส. ขอรับการจัดสรรงบประมาณต่อสำนักงานงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป

๑.๓ จำนวน ๑๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายประกันภัย ให้กรมส่งเสริมการเกษตร

๒. งบลงทุน จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายการปรับปรุงและจัดทำแอปพลิเคชันให้กรมส่งเสริมการเกษตร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกฤษฎา บุญราช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมส่งเสริมการเกษตร

กองแผนงาน

โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๓๗๓๑

โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๕๒๑๑

E - mail : plandoaemo@gmail.com